

FRÉTTABRÉF

BÚNAÐARSAMBANDS SUÐURLANDS

Mars 2005 - 27. árgangur. - 5. tölublað

EFNI BRÉFSINS

Sæðisdropinn
Bls. 2 - 3

Fræðslufundum í
sauðfjárrækt lokið
Bls. 4

A döfinni

29. mars:
dkBúbótar-námskeið, Hótel
Kirkjubæjarklaustri

30. mars:
Jarðræktarfundir, Smyrlabjörgum kl.
14.00, Mánagarði kl. 20.30

31. mars:
Jarðræktarfundur Hótel
Kirkjubæjarklaustri kl. 14.00

1. apríl:
Opið fjós á Stóra-Ármóti kl. 14.00-18.00

7.-8. apríl:
Aðalfundur LS, Hótel Sögu, Reykjavík

8. apríl:
Aðalfundur SS, Þingborg

8.-9. apríl:
Aðalfundur LK, Hótel Selfossi

12. apríl:
Rafgjörðingánámskeið á Hvanneyri.

20. apríl:
Aðalfundur BSSL, Goðalandi í Fljótshlíð

Opið fjós á Stóra Ármóti

Föstudaginn 1. apríl n.k. kl. 14:00 -18:00 verður opið fjós
á tilraunabúinu Stóra Ármóti.

Dagskrá:

- 14:00 Ávarp - Þorfinnur Þórarinsson formaður BSSL.
14:15 Hvert stefnir nautgripærækt á Suðurlandi
Guðmundur Jóhannesson
14:45 Tilraunabúið á Stóra Ármóti og Landbúnaðarháskóli Íslands
Ágúst Sigurðsson rektor.
15:00 Heilfóðrun - fóðrun framtíðarinnar? - Grétar Hrafn Harðarson.
15:30 Kynning á heilfóðrun á Stóra Ármóti. - Höskuldur Gunnarsson,
Eiríkur Þórkelsson og Grétar Hrafn Harðarson.
16:00 Hvað kostar gróffóðrið? - Jóhannes Símonarson.

Veggspjöld um ýmsa þætti nautgripæræktarinnar.

Opið fjós á Stóra Ármóti er góður vettvangur fyrir umræður um
málefni nautgripæræktarinnar. Hlökkum til að sjá sem flesta.

Allir velkomnir.

Fræðslufundir í jarðrækt

Fræðslufundir í jarðrækt verða haldnir 30. og 31. mars n.k. á eftirtöldum
stöðum og tímum:

- Smyrlabjörg í Suðursveit, 30. mars kl. 14.00
- Mánagarður í Nesjum, 30 mars kl. 20.30
- Hótel Kirkjubæjarklaustur, 31. mars kl. 14.00

Farið verður yfir ýmis jarðræktartengd mál s.s. jarðvinnslu og sáningu,
yrkisval og áburðarþotkun í grasrækt, kornrækt og grænfóðurrækt.
Kartöflurækt tekin fyrir sérstaklega þar sem það á við.

Kristján Bj. Jónsson
Jóhannes Hr. Símonarson

SÆÐISDROPINN

Nú er lokið afkvæmadómi nauta fæddra 1998. Í þessum árgangi komu 29 naut til afkvæmadóms. Faðerni þessara nauta dreifist nokkuð en flesta syni á Almar 90019 eða þrettán talsins, Stúfur 90035 á átta syni, Tuðdi 90023 á fimm, Búi 89017 á tvo og Hvanni 89022 á einn.

Nautaárgangurinn 1998 stendur t.d. árg. 1997 nokkuð að baki hvað varðar afurðagetu en þó er að finna góð naut í hópnum hvað þennan þátt varðar. Einkenni hópsins skorðast fyrst og fremst við hve há efnahlutföll í mjólk dætur þeirra gefa og hve mörg þeirra gefa góða júgur- og spenagerð. Hins vegar eru mjaltaeiginleikar dætranna breytilegir.

Af þessum 29 nautum fá 17 notkunardóm og þar af koma 10 til almennrar notkunar strax. Hér á eftir fer nánari umsögn um þau.

Meitill 98008 er frá Raftholti í Holtum, undan Almari 90019 og Sleggju 279 Þistilsdóttur 84013. Meitill gefur mjólkurlagnar kostakýr með hátt efnainnihald í mjólk. Þær hafa sterklega júgurgerð og yfirleitt góða spenagerð auk þess sem mjaltir og skap verða að teljast gott. Hins vegar bendir margt til að júgurhreysti mætti vera meiri. Heildareinkunn 111.

Barði 98016 er frá Breiðalæk á Barðaströnd, undan Almari 90019 og Gullbrá 034 Þistilsdóttur 84013. Dætur hans eru miklar mjólkurkúr með mjög há efnahlutföll í mjólk, sérstaklega er hlutfall fitu hátt. Þetta eru skapgóðar kýr með netta og vel gerða spena. Júgur eru vel löguð en stundum aðeins afturþung. Heildareinkunn 112.

Sóli 98017 er frá Klauf í Eyjafirði, undan Almari 90019 og Sólu 329 Svelgsdóttur 88001. Dætur Sóla eru mjólkurlagnar með mjög há efnahlutföll í mjólk, sérstaklega fitu. Þær eru tæplega meðalkýr að stærð en júgur vel löguð og spenar nettir. Gallar í mjóltum eru talsvert áberandi hjá þessum kúm en skap í lagi. Ástæða er til að vekja athygli á júgurhreysti þessara kúa. Heildareinkunn 112.

Trölli 98023 er fæddur í Búðarnesi í Hörgárdal, undan Tuðda 90023 og Skessu 103 Tvistsdóttur 81026. Dætur hans eru meðalkýr um afurðir en efnahlutföll í mjólk eru há. Þær eru sterklegar með mikið bolrými, sterka og góða júgurgerð og spenagerð er góð. Skap þessara kúa er mjög gott og mjaltir um meðallag. Heildareinkunn 108.

Glanni 98026 er frá Stóra-Ármóti í Hraungerðishreppi, undan Almari 90019 og Randý 124 Geirdalsdóttur 87004. Þessar kýr hafa afurðagetu í góðu meðallagi og efnahlutföll eru um meðallag. Júgurgerð er góð og spenar nettir, vel lagaðir og rétt settir. Dætur Glanna eru afbragðsgóðar í mjóltum og skapi. Heildareinkunn 109.

Fontur 98027 er frá Böðmódsstöðum í Laugardal, undan Almari 90019 og Skoruvík 241 Þistilsdóttur 84013. Dætur hans hafa mikla afurðagetu, júgurhreysti er mikil og júgur- og spenagerð góð, sterkleg og vel borin júgur og spenar yfirleitt vel settir. Mjaltir þessara kúa eru í góðu lagi og skap gott. Heildareinkunn 118.

Sveppur 98035 er frá Furubrekku í Staðarsveit, undan Stúfi 90035 og Jennu 154 Almarsdóttur 90019. Dætur hans eru mjög mjólkurlagnar og próteinhlutfall yfir meðallagi. Júgurgerð er góð og júgur yfirleitt vel borin. Spenar oft heldur í lengra lagi en spenagerð að öðru leyti gallalítill. Mjaltir í slöku meðallagi. Heildareinkunn 113.

Umbi 98036 er frá Miðgörðum í Kolbeinsstaðahreppi, undan Almari 90019 og Síðu 134 Hólmsdóttur 81018. Dætur Umba eru mjólkurlagnar með mjög hátt fituhlutfall í mjólk. Þessar kýr eru ekki boldjúpar en útlögumiklar, júgurhraustar og koma mjög vel út í gæðaröð. Flestar hafa þær mjög góða júgurgerð og spenar eru vel gerðir. Umsögn um mjaltir og skap í góðu lagi. Heildareinkunn 112.

Hræsingur 98046 er frá Þverlæk í Holtum, undan Stúfi 90035 og Útrás 328 Máttardóttur 89975. Dætur hans eru ágætlega mjólkurlagnar og próteinhlutfall mjólkur er hátt. Júgurgerð þessara kúa er traust og góð en spenar eru oft í lengra lagi. Umsögn um mjaltir og skap góð. Heildareinkunn 110.

Þrasi 98052 er frá Búvöllum í Aðaldal, undan Almari 90019 og Sunnevu 266 Daðadóttur 87003. Dætur Þrasa eru miklar afurðakýr með fituauðuga mjólk. Þær fá einnig mjög gott mat fyrir frumutölu í mjólk og júgurgerð þeirra er góð, júgur mjög vel borin. Spenagerð góð og skap gott en hins vegar eru mjaltir all breytilegar. Heildareinkunn 115.

Nokkur hópur nauta til viðbótar úr þessum árgangi fékk notkunardóm og er mögulegt að sérpanta sæði úr þeim nautum óski einhverjir eftir að nota þau. Þar eru þessi naut; Garpur 98009 (105), Söðull 98019 (105), Penni 98021 (106), Annó 98022 (108), Lómur 98039 (107) og Prior 98042 (106). Talan í sviga er heildareinkunn þessara nauta og eins og lesendur sjá eru mörg þeirra með góðan dóm.

Besta naut árgangsins 1997 dæmist Fontur 98027 frá Böðmódsstöðum í Laugardal.

Nautaskrá 2005

Í nautaskrá 2005 verða ofantalin naut auk eftirtalinnna eldri nauta: Drómi 94025, Prakkari 96007, Hófur 96027, Fróði 96028, Teinn 97001, Bylur 97002, Brimill 97016, Stallur 97025, Randver 97029, Kubbur 97030, Hersir 97033 og Rosi 97037 sem kemur í fyrsta sinn í skrá.

Nautsfeður

Nautsfeður voru valdir þeir Fontur 98027, Sveppur 98035 og Umbi 98036.

Nautkálfar á stöð

Á árinu verða teknir nautkálfar á stöð undan eftirtöldum nautum: Teinn 97001, Bylur 97002, Stígur 97010, Brimill 97016, Randver 97029, Kubbur 97030 og Hersir 97033. Þá geta kálfar undan eldri nautsfeðrum komið til greina. Látið endilega vita um nautkálfa undan kúm á nautsmæðraskrá og efnilegum kvígum með háa ætternisspá.

Á þessu ári eru menn beðnir að sæða nautsmæður með einhverju eftirtalinnna nauta: Fontur 98027, Sveppur 98035 og Umbi 98036 auk þess sem Teinn 97001 og Stígur 97010 koma einnig til greina.

Þá eru Bylur 97002, Brimill 97016, Randver 97029, Kubbur 97030 og Hersir 97033 til notkunar á ákveðnar nautsmæður sem ákveðist helst í samráði við ráðunaut.

Á nautsmæðraskrá eru eins og áður kýr með 115 eða herra í kynbótamat og 90 eða herra fyrir prótein. Til greina kemur að taka nautkálfa undan kúm með kynbótamat á bilinu 110-114. Allar nautsmæður þurfa að vera kollóttar og gallalausar hvað varðar júgur, spena, mjaltir og skap. ATHUGIÐ að á útsendri nautsmæðraskrá eru allar ættfærðar kýr með 110 og herra í kynbótamat þó svo þær standist ekki kröfur varðandi útlitsdóm.

Þá er þeim tilmælum beint til manna að láta sæða efnilegar og vel ættaðar fyrsta og annars kálfs kvígur með nautsfeðrum þó kynbótamat liggja ekki fyrir með það í huga að bjóða nautkálfa undan þeim.

Ætternismat ásetningsskvígna hefur verið sent út undanfarin ár og má nota það til hliðsjónar. Frjótækna hafa einnig lista með þeim kvígum sem álitlegar eru sem nautsmæður.

Það kostar ekkert að sæða kvígunnar nema örliðla vinnu - en ávinningurinn er ótvíræður!!!

Holdasæði

Eins og áður stendur til boða sæði úr Angus, Galloway og Limousine nautum. Þau naut sem til er sæði úr eru:

Angus: Angi 95400, Álfur 95401 og Arður 95402.

Galloway: Holdi 83649, Reynir 83654, Rúgur 84666, Borði 85682, Hnallur 86690, Búálfur 87604, Frakkur 87696, Hímir 88610, Nóri 88611, Sóli 88612, Naglfari 90627, Bor 90632, Hólmi 91637, Mótor 91638 og Hofmann 92500.

Limousine: Ljúfur 95450, Ljómi 95451 og Lindi 95452.

Ávallt eru einhver þessara nauta í kútum frjótækna en sé áhugi á sérstöku nauti þá talið við frjótækni tímanlega ef það þyrfti að panta frá Hvanneyri.

Ungnaut

Sæðistaka á Hvanneyri hefur gengið vel að undanfögnu og notkun ungnauta hefur verið í góðu jafnvægi. Á árinu 2004 var notkun þeirra 49,6% af heildarnotkun sæðis.

Útsendingu er lokið úr nautum fæddum '02 og að ljúka úr fyrstu nautum úr árg. '03.

Dreifingu er lokið úr Trukki 03012, Draumi 03015 og Tópas 03027.

Dreifing er langt komin, þ.e. yfir 800 sk. farnir frá Hvanneyri, úr: Öðlingi 03002, Bana 03003, Brekkan 03004, Birki 03005, Gylli 03007, Akri 03009, Arfi 03011, Hegra 03014, Mjölmi 03017, Væng 03021 og Finni 03029.

Útsending er vel á veg komin úr Rex 03023, Mána 03025, Leikni 03028, Hvin 03032, Skandal 03034 og Skarpi 03041.

Byrjað er að senda út úr Depli 03037 og innan tíðar ætti dreifing að hefjast úr Brunni 03036 og Flóka 03038.

Guðmundur Jóhannesson

Fræðslufundum í sauðfjarrækt lokið

Dagana 15. til 16. mars voru haldnir fjórir fræðslufundir í sauðfjarrækt í sýslunum fjórum. Á fundina mættu alls 74 fyrir utan fyrirlesara. Á fundunum var kynnt búrekstrartengda verkefnið SÓMI, aðeins komið inn á skýrsluhaldið 2004, Sigurður Þór Guðmundsson LBHÍ hélt erindi um eldi sláturlamba, fjárhúsgólf og aðstöðu í fjárhúsum og kynnti einnig rekstrarlíkan fyrir sauðfjárbú sem Jóhannes Sveinbjörnsson LBHÍ er að vinna. Fundirnir enduðu á því að veitt voru verðlaun fyrir „bestu“ veturgömlu hrútana 2004 í Árness-, Rangárvalla- og Vestur-Skaftafellssýslu. Austur-Skaftafellingar voru búnir að verðlauna sína hrúta s.l. haust.

Fyrirkomulag röðunar á hrútunum var þannig að allir hrútar voru í pottinum sem fengu 35,5 stig eða meira í samanlögð stig fyrir bak, malir og læri. Aðeins þeir hrútar komu til röðunar þar sem skýrslum hafði verið skilað til BÍ og gögn borist til baka. Eingöngu var notast við sláturupplýsingarnar við röðunina og það skilyrði sett að hver hrútur ætti að lágmarki 10 sláturlömb.

Alls voru 62 hrútar sem komu til röðunar, þ.a. voru 19 í Árnessýslu, 16 í Rangárvallasýslu og 27 í Vestur-Skaftafellssýslu. Þetta var mikið úrval hrúta en niðurstöðutölur fyrir sláturlömb mjög breytilegar. Margir af stigahæstu hrútunum komu ekki til endanlegrar röðunar því sláturlömbin undan þeim voru alltof feit að meðaltali.

Niðurstöður úr verðlaunaveitingum voru þannig:

Vestur-Skaftafellssýsla						Sláturmiðurstöður hrúts					Sláturmiðurstöður bús			
Sæti	Númer	Nafn	Nafn býlis	Faðir	Stig BML	Fjöldi	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutfall	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutfall
1	03-085	Lopi	Úthlóð	02-024 Steinn	86,5 37,0	31	18,2	10,32	7,81	1,32	18,2	9,65	7,97	1,21
2	03-105	Áki	Borgarfeili	00-868 Áli	85,5 36,5	25	17,4	9,66	7,52	1,29	17,1	10,00	8,13	1,23
3	03-048	Rebbi	Herjófsstöðum	02-027 Hrykill	85,0 35,5	20	17,5	10,28	8,05	1,27	17,2	9,07	8,10	1,12

Rangárvallasýsla						Sláturmiðurstöður hrúts					Sláturmiðurstöður bús			
Sæti	Númer	Nafn	Nafn býlis	Faðir	Stig BML	Fjöldi	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutfall	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutfall
1	03-221	Hafur	Ytri-Skögum	98-858 Túli	84,0 35,5	34	15,9	10,12	7,86	1,29	16,15	9,42	7,84	1,20
2	03-111	Trefill	Kaldbak	02-111 Hnöttur	85,5 36,5	49	15,5	9,35	7,20	1,30	16,64	8,53	7,88	1,08
3	03-240	Forkur	Efstu-Grund (t. Y.-Skögum)	01-182 Hraní	87,0 36,5	23	16,2	9,57	8,04	1,19	15,86	8,77	7,87	1,11

Árnessýsla						Sláturmiðurstöður hrúts					Sláturmiðurstöður bús			
Sæti	Númer	Nafn	Nafn býlis	Faðir	Stig BML	Fjöldi	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutfall	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutfall
1	03-143	Vestri	Hrafneisastöðum (t. Hæðarf.)	01-703 Bóndi	84,5 35,5	10	16,1	9,80	6,50	1,51	16,6	9,12	7,84	1,16
2	03-073	Bruni	Brúnastöðum	02-079 Kristall	85,5 36,5	33	18,0	10,18	8,09	1,26	18,4	9,48	8,22	1,15
3	03-006	Fóstri	Oddgeirshólum	01-892 Visir	86,0 36,5	29	17,5	9,55	8,10	1,18	16,8	9,49	8,28	1,15

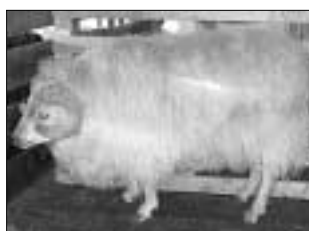
Þessir nú hrútar eru allir mjög athyglisverðir. Það var ekki auðvelt að gera upp á milli sumra þessara hrúta og eins voru fleiri hrútar sem fylgdu verðlaunahrútunum fast á eftir fyrir sláturlömb en þetta varð niðurstaðan.

03-111 Trefill

03-006 Fóstri

03-073 Bruni

03-221 Hafur

03-105 Áki

03-085 Lopi